

Class: SYBA -Semester: III

Time: 3 Hours

Subject: Philosophy

Marks: 100

Paper Name & Number: Indian Philosophy-III

Please check whether you have got the right question paper.

N.B: 1. All question are compulsory

2. All questions carry equal marks

3. Figures to the right indicate full marks

Q.1 Attempt any two questions

20

A) Give brief account of Vedic cosmology.

B) Outline the relationship between Atman and the Brahman in Upanishad philosophy.

C) General features of schools of Indian philosophy.

Q.2 Attempt any two questions

20

A) Explain Carvaka's rejection of inference.

B) Discuss the Carvaka account of denial of liberation and God.

C) "Perception is the only valid source of knowledge", explain this statement with reference to Carvaka Epistemology.

Q.3 Attempt any two questions

20

A) Explain Jaina's Metaphysics.

B) Explain Jaina's Anckantvada.

C) Discuss Jaina's Mahavratas.

Q.4 Attempt any two questions

20

A) State in detail the eight-fold path of Buddha.

B) Describe the four noble truths of Buddha.

C) Explain the Buddha's theory of no-soul.

Q.5 Write short notes on any two of the following:

20

A) The various schools of the Indian philosophy.

B) Carvaka ethics.

C) Buddhist view on momentariness (Ksanikavada).

D) Triratnas.

वर्ग : द्वितीय वर्ष कला - सत्र-III

विषय : तत्त्वज्ञान

पेपर नाव व क्रमांक : भारतीय तत्त्वज्ञान-III

वेळ : 3 तास

गुण : १००

कृपया तुम्हाला योग्य प्रश्नपत्रिका मिळालिका ते तपासा.

सूचना १. सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

२. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

३. उजवीकडील अंक उपप्रश्नाचे गुण दर्शवितात.

प्र. १. कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.

२०

अ) वैदिक विश्वउत्पत्तीशास्त्रावर थोडक्यात माहिती द्या.

ब) उपनिषदांतील तत्त्वज्ञानात 'आत्मन्' आणि 'ब्रम्ह' यांमधील संबंधाची रूपरेषा द्या.

क) भारतीय तत्त्वज्ञानातील शाखांची सर्वसामान्य वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा ?

प्र.२ कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.

२०

अ) चार्वाकांनी अनुमानाचा केलेला अस्वीकार स्पष्ट करा.

ब) चार्वाकांनी मोक्ष आणि ईश्वराला का नाकारले याची चर्चा करा.

क) "प्रत्यक्ष हे एकमेव यथार्थ प्रमाण आहे" हे वाक्य चार्वाक ज्ञानमिमांसेच्या संदर्भात स्पष्ट करा.

प्र.३ कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.

२०

अ) जैनांचे सत्ताशास्त्र स्पष्ट करा.

ब) जैनांचा अनेकांतवाद विशद करा.

क) जैनांच्या महाव्रताविषयी चर्चा करा.

प्र. ४ कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.

२०

अ) बौद्धांचा अष्टांग मार्ग सविस्तर मांडा.

ब) बौद्धांच्या चार आर्यसत्यांचे वर्णन करा.

क) बौद्धांचा अनात्मवाद सिद्धांत विशद करा.

प्र.५ खालीलपैकी कोणत्याही दोहोंवर टीप लिहा.

२०

अ) भारतीय तत्त्वज्ञानाच्या विविध शाखा.

ब) चार्वाक नीतिशास्त्र.

क) बौद्धांचा क्षणिकवादाविषयीचा दृष्टीकोन.

ड) त्रिरत्ने.